

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

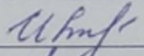
Факультет соціальних комунікацій і музейно-туристичної діяльності

Кафедра туристичного бізнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

Інна СТАШЕВСЬКА

27 серпня 2020 р.

МЕНЕДЖМЕНТ В ТУРИЗМІ

Робоча програма навчальної дисципліни

Освітньо-професійна програма Туризмознавство

Спеціальність 242 «Туризм»

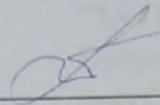
Галузь знань 24 Сфера обслуговування

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Робоча програма Менеджмент в туризмі
за спеціальністю 242 Туризм. « 25» серпня, 2020 року 13 с.
Мова навчання — українська

Розробник: **Мирослава ЯРІКО**, кандидат культурології, старший викладач кафедри туристичного бізнесу
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри туристичного бізнесу

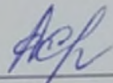
Протокол від «25» серпня 2020 року № 2
Завідувач кафедри туристичного бізнесу
доктор культурології, доцент

_____
(підпис)

Любов БОЖКО

Робочу програму затверджено на Раді факультету соціальних комунікацій і музейно-туристичної діяльності
Протокол від « 25» серпня 2020 року № 1

Голова Ради факультету,
доктор педагогічних наук, професор

_____
(підпис)

Алла.СОЛЯНИК

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 24 Сфера обслуговування	Обов'язкова	
	Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)		
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>не передбачає</i>	Спеціальність 242 “Туризм” ОПП “Туризмознавство”	Рік підготовки:	
		3-й	-
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		6-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Ступінь: бакалавр	Лекції	
		30 год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		100 год.	- год.
Індивідуальні завдання: - год.			
Вид контролю: іспит 6 сем.			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 50 / 100

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Менеджмент у туризмі” є формування у майбутніх фахівців сфери туризму сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань з питань менеджменту в туризмі та набуття системи спеціальних знань в питаннях теорії менеджменту, уміння застосовувати теорію у практиці туризму, аналізувати внутрішнє та зовнішнє середовище, розробляти та приймати адекватні управлінські рішення на різних ланках системи управління.

Від час вивчення навчальної дисципліни студент має удосконалити володіння набутими раніше компетентностями та набути нові. У тому числі, студент має удосконалити наступні загальні компетентності: розуміти та самостійно осмислювати основні світоглядні концепції і принципи в навчанні та професійній діяльності; удосконалити критичне мислення, розвинути екологічне мислення та усвідомити соціальну відповідальність; розвинути та удосконалити здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань, навички використання інформаційних та комунікативних технологій; удосконалити здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми, здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами; уміння працювати автономно та в команді, здатність планувати та управляти власним часом; уміння дотримуватись норм здорового способу життя та впроваджувати їх у особистій та професійній діяльності. Професійні компетентності: знання і розуміння предметної області своєї професії, уміння застосовувати фахові знання на практиці, бути здатним аналізувати туристичний потенціал територій, орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору, розуміти сучасні тенденції і регіональні пріоритети розвитку туризму, процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування, принципів і процесів формування та організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та його підсистем; здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал. Набути здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації, здатність працювати у полікультурному середовищі, діяти у правовому полі, керуватись нормами законодавства.

Очікувані програмні результати навчання:

- називати та відтворювати основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів;
- визначати зміст базових понять з туризмознавства та організації туристичного обслуговування, а також світоглядних та суміжних наук;
- пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;
- аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;
- виявляти і пояснювати принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;
- організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.
- розуміння принципів і процесів щодо організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна)
- демонструвати навички володіння державною та іноземними (ною) мовами (мовою);
- застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;
- встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей;
- проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття;
- проявляти професійну толерантність до етичних принципів.
- управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;
- адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;

- відстоювати свої погляди в розв'язанні професійних завдань;
- виявляти проблемні ситуації;
- приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна “Менеджмент у туризмі” відповідно до структурно-логічної схеми викладання дисциплін, передбачених навчальним планом вищезазначеного фаху, викладається після вивчення дисциплін блоку “Рекреаційні комплекси світу”, “Організація туристичних подорожей”, “Туристичне країнознавство”, “Психологія”, і є підґрунтям для вивчення дисциплін “Міжкультурні комунікації в туризмі”, “Спеціалізований туризм”, “Економіка підприємства”, “Економіка та ціноутворення в туризмі”, “Менеджмент організацій”.

Обсяг навчальної дисципліни: 150 годин, 5 кредитів ЄКТС.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади менеджменту в туризмі

Тема 1. Сутність, роль та теоретичні засади менеджменту в туризмі.

Дефініція. Історія менеджменту. Становлення науки менеджменту. Ф. Тейлор. А. Файоль.

Основні принципи менеджменту. Менеджмент. Управління. Керування. Індустрія туризму.

Туристський ринок.

Тема 2. Функції менеджменту в туризмі.

Функції менеджменту як види управлінської діяльності. особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристики функцій менеджменту. Загальні та конкретні функції менеджменту. Взаємозв'язок загальних та конкретних функцій менеджменту. 6 сігма.

Тема 3. Керівництво та лідерство.

Теорії лідерства. Формальне, неформальне. Ознаки лідера.

Стили управління. Демократичний, ліберальний, авторитарний.

Теорія лідерства І. Адізеса, РАЕІ. П. Друкер.

Розділ 2. Етнокультурні моделі менеджменту.

Тема 4. Американська модель менеджменту.

Становлення системи. Креативна діяльність у підприємницькій діяльності. Г. Форд, У. Дісней, Лі Якокка, Р. Крок, У. Марріотт, С. Джобс

Тема 5. Японська модель менеджменту

Історія становлення японського менеджменту. Особливості японського менталітету. Акіо Моріта, Масару Ібука, Івасакі Ятаро. Дао Тойоти. Канбан.

Тема 6. Бразильська система менеджменту.

Р. Семлер. Тайм-менеджмент. Структура управління. Безпека. Організація виробництва. Бухгалтерія Організація простору. Саморозвиток.

Тема 7. Релігійний менеджмент у сучасному світі.

Особливості становлення та розвитку. Переважний ареал. Мотивування, планування, організування та контроль у релігійному менеджменті. Лідерство та керівництво у релігійному менеджменті. Тайм-менеджмент. Порівняння ісламської, юдейської, християнської моделей менеджменту.

Розділ 3. Світовий досвід управління туризмом.

Тема 8. Специфіка державного управління туризмом у країнах Європи та Америки.

Історичні форми управління туризмом. Особливості брендування територій. Управління туризмом у рамках тріали: Бізнес, держава, громада.

Тема 9. Специфіка державного управління туризмом у країнах Азії, Австралії та Океанії.

Історичні форми управління туризмом. Особливості брендування територій. Управління туризмом у рамках тріали: Бізнес, держава, громада.

Тема 10. Специфіка державного управління туризмом у країнах Африки.

Історичні форми управління туризмом. Особливості брендування територій. Управління туризмом у рамках тріали: Бізнес, держава, громада.

Розділ 4. Соціальне конструювання засобами туристичного бізнесу

Тема 11. Соціальне конструювання. Зміст та характеристики явища.

Соціальне конструювання. Соціальна група. Характеристики соціальної групи. Впровадження інклюзії у туристичних простір. Виховання засобами мистецького туризму.

Тема 12. Маргінальність. Основні характеристики та причини виникнення.

Соціальна норма. Цінності. Мораль. Конфлікт. Приниження. Конфлікт культур. Гібридна культура. Соціальне виключення.

Тема 13. Нон-конформізм.

Сутність явища. Експерименти С. Аша, В. Мухіної. Конформність, нон-конформізм, вільне мислення. Нон-конформізм у системі управління організацією.

Тема 14. Психологічна та фізична реабілітація маргінальних груп суспільства засобами туризму.

Соціальні форми туризму. Специфіка соціально-психологічної та фізичної реабілітації дітей та молоді. Особливості реабілітації осіб з посттравматичним стресовим розладом. Особливості розробки туристичного продукту для осіб з інвалідністю та членів їх родин. Туристичний продукт для осіб третього віку.

Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	с	ін д	с.р.		л	п	с	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні засади менеджменту в туризмі												
Тема 1. Сутність, роль та теоретичні засади менеджменту в туризмі.	9	4				5						
Тема 2. Функції менеджменту в туризмі.	11	6				5						
Тема 3. Керівництво та лідерство.	14	2	2			10						
Разом за розділом 1	34	12	2			20						
Розділ 2. Етнокультурні моделі менеджменту.												
Тема 4. Американська модель менеджменту.	10	4		1		5						
Тема 5. Японська модель менеджменту..	8	2		1		5						
Тема 6. Бразильська система менеджменту.	13	2		1		10						
Тема 7. Релігійний менеджмент у сучасному світі.	8	2		1		5						
Разом за розділом 2	39	10		4		25						
Розділ 3. Світовий досвід управління туризмом.												
Тема 8. Специфіка державного управління туризмом у країнах Європи та Америки.	14	2		2		10						
Тема 9. Специфіка державного управління туризмом у країнах Азії, Австралії та Океанії.	12			2		10						

Тема 10. Специфіка державного управління туризмом у країнах Африки.	12			2		10							
Разом за розділом 3	38	2		6		30							
Розділ 4. Соціальне конструювання засобами туристичного бізнесу.													
Тема 11. Соціальне конструювання.	9	2				5							
Тема 12. Маргінальність.	9	2	2			5							
Тема 13. Нон-конформізм.	9	2	2			5							
Тема 14. Психологічна та фізична реабілітація маргінальних груп суспільства засобами туризму.	14		4			10							
Разом за розділом 4	41	6	10			25							
Усього годин	150	30	10	10		100							

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планування та контроль у етнокультурних моделях менеджменту	2
2	Організування та мотивування у етнокультурних моделях менеджменту	2
3	Особливості управління туристичною індустрією у країнах світу	6
	Разом	10

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Керівництво та лідерство	2
3	Маргінальність.	2
4	Нон-конформізм.	2
5	Психологічна та фізична реабілітація маргінальних груп суспільства засобами туризму.	4
	Разом	10

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	Теоретичні засади менеджменту в туризмі	10
2	Етнокультурні моделі менеджменту	35
3	Світовий досвід управління туризмом	30
4	Соціокультурне конструювання засобами туристичного бізнесу	25
	Разом	100

4. Форми поточного та підсумкового контролю;

Методи навчання

Навчальні заняття з дисципліни здійснюються у формі лекцій, практичних та семінарських занять із застосуванням інтерактивних, пояснювально-ілюстративних та проблемно-пошукових методів навчання. Виконання командного проекту у ході практичних занять.

Форми контролю

Усне опитування, письмове тестування, оцінка презентацій, оцінка виконання командного проекту, іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ 1		Розділ 2					Розділ 3			Розділ 4				Екзамен	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
2	2	5	2	2	2	2	5	4	4	5	5	5	5	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення (робоча програма дисципліни, конспект лекцій, методичні рекомендації до семінарських, практичних занять та самостійної роботи, пакет тестових завдань, ККР).

5. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Жирнигор, Борис Семенович *Индустрия туризма. Кн. 1 : Искусство удивлять* / Б. С. Жирнигор, В. В. Павлов ; Укр. акад. наук, Акад. соврем. искусства. — Бендеры : Полиграфист, 2008. — 200 с.
2. Кудла, Назар Євгенович *Менеджмент туристичного підприємства : підручник* / Н. Є. Кудла. — К. : Знання, 2012. — 343 с.
3. Любіцева, О. О. *Ринок туристичних послуг: (геопросторові аспекти) : навч. посібник* / О. О. Любіцева. — 2-ге вид., перероб. та допов. — Київ : Альтерпрес, 2003. — 436 с.
4. *Менеджмент і маркетинг туризму : навч. посібник* / Афонченкова Т. М. [та ін.] ; під заг. ред. О. Є. Лугініна. — Київ : Ліра-К, 2013. — 363 с.
5. Шупік Б. В. *Поняття й ефективні методи державного регулювання міжнародного туризму в Україні* / Шупік Б. В. // *Держава та регіони.* — 2010. — № 1. — С. 130-135.
6. Яріко М. О. *Менеджмент релігійного туризму в сучасній Україні на прикладі ісламської та католицької спільнот* / М. О. Яріко // *Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харк. держ. акад. культури ; [редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка.* — Харків, 2014. — Вип. 47. — С. 116-123.

Допоміжна

7. Агафонова Л.Г., Агафонова О.Є. *Туризм, готельний та ресторанний бізнес: Ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: Навчальний посібник.* — К. : Знання України, 2002. — 240с.
8. Бондаренко М.П. *Туристичний сектор економіки України: реалії та перспективи”* // *Економіка і прогнозування.* — 2011. — № 1. — 160 с. — с 104 - 119
9. Грабовенська С. П. *Сучасний стан і тенденції розвитку туристичної сфери в Україні.* [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.newbiznet.com.ua/index.php/ru/articles/80-market/335-2013-07-31-07-08-09>
10. Єсіпова К.А. *“Тенденції розвитку сучасних туристичних підприємств”* [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/25_NNP_2011/Economics/10_91676.doc.htm
11. Иванова Е.В. *Туристская реклама в культуре XX века // Туризм и культурное наследие.*— с.136-141.
12. Кляп М.П. *Сучасні різновиди туризму: навч. посіб.* / М.П. Кляп, Ф.Ф. Шандор. — К.: Знання, 2011. — 334 с.
13. Коваль П.Ф. *В'їзний туризм: навчальний посібник* / П.Ф. Коваль, Н.О.

- Алешутіна, О.О. Зеленська, Т.В. Григор'єва та ін. – Ніжин, Видавництво Лук'яненко В.В., 2010. – 304 с.
14. Кожухівська Р.Б. Туризм в Україні: стан, фактори та перспектива розвитку / Р.Б. Кожухівська // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал – 2012 - № 3(29) – С. 43-49 17.
  15. Котлер, Ф. Маркетинг. Гостеприимство и туризм // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/books_tourism/kotler_tourism.htm
  16. Максимюк М.Н. Стратегический анализ для средств размещения Крыма // Культура народов Причерноморья. – 2012. – №236. – С.68-72.
  17. Мальська М.П. Туристичний бізнес / М.П. Мальська // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/11750427/turizm/klasifikatsiyi_turizmu
  18. Мельниченко С.В. Інформаційні технології в туризмі: теоретичні та практичні аспекти / С.В. Мельниченко // Вісник Запорізького національного університету – 2010. - № 2(6). – С. 129-138.
  19. Міністерство культури і туризму України “Проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні на сучасному етапі” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/183853;jsessionid=CBACC E6697D400A116E060EE2C513F8C>
  20. Мініч І.М., Грибова Л.В. Технологія туристичної діяльності: навч. посіб. / І.М. Мініч, Л.В. Грибова – К.: КНЕУ, 2012. – 236 с. Савіцька О.П. Сучасні тенденції розвитку туристичного бізнесу в Україні / О.П. Савіцька // Національний вісник лісотехнічного університету України. – 2013. – Вип. 23.1 – С. 124-131
  21. Морита Акіра Sony: сделано в Японии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://success.am/wp-content/uploads/DownloadFiles/Made_in_Japan.pdf
  22. Савчук Г. Інноваційні процеси в туризмі / Г. Савчук // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://spf.zu.edu.ua/tmp/third_iteruniversity_conference_pdf/16.pdf
  23. Семлер Р. Выходные всю неделю. – М.: Добрая книга, 2013. – 256 с.
  24. Семлер Р. Маверик. История успеха самой необычной компании в мире. – М.: Добрая книга, 2013. – 383 с.
  25. Тищенко П.В. Теоретичні аспекти та розвиток подієвого туризму регіону // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011. Серія Економіка. – Спецвипуск 33. – Частина 4. – С.124-128.
  26. Трохимець О.І. “Розвиток туризму в Україні та його стратегічне значення

- для національної економіки” // Держава та регіони. – № 3. – 2012. – 259 с. – с. 62 – 67.
27. Украинский туризм. — щомісячний журнал для професіоналів туристичного бізнесу. – 1999-2018.
28. Форд Генри Моя жизнь. Мои достижения. – Минск : Попурри, 2012. – 352 с.
29. Хорунжак О.В. Развитие информационных технологий в туризме / О.В. Хорунжак // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/tourism-and-recreation-411/theoretical-and-methodological-foundations-of-tourism-and-recreation-411/11752-411-1087>
30. Швец И.Ю. Управление качеством турслужбы / И.Ю.Швец // Культура народов Причерноморья. – 2005. – № 61. – С.61-72.
31. Шульгіна Л.М., Бондар А.І. Аналіз еко-орієнтованих видів туризму: їх відмінні та спільні риси / Л.М. Шульгіна, А.І. Боднар // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2010_1_161_168.pdf
32. Якокка Л. Карьера менеджера: послесловие / Л. Якокка, С. Клайнфилдом ; пер. с англ. С. Э. Борич. – Минск : Попурри, 2007. – 384 с.
33. Якокка Л., Уитни, К. Куда подевались все лидеры? / Л. Якокка, К. Уитни; пер.с англ. – С.Э. Борич – Минск : «Попурри», 2008. – 320 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
3. Інтернет-ресурси
  - 1i. https://drive.google.com/open?id=0B90p_9Rz_xaeVXpsamx4bC1qT2s Додаткова література до дисципліни “Менеджмент в туризмі”.
  - 2i. <http://www.unwto.org/> сайт Всесвітньої туристської організації
  - 3i. <http://zakon2.rada.gov.ua> Українське законодавство
  - 4i. <http://www.oblrada.kharkov.ua> Сайт Харківської обласної ради
  - 5i. <http://www.poland.travel/ru/> Інтернет-візитівка Польщі
  - 6i. <http://ru.rendezvousenfrance.com/#xtor=AL-999> Інтернет-візитівка Франції
  - 7i. <http://tourlib.net> «Все про туризм – туристична бібліотека»
  - 8i. <http://www.thedubaimall.com/ru/> Інтернет-візитівка Дубаї
  - 9i. <http://www.erv.ua/> Сайт страхової компанії ERV
  - 10i. <http://www.tripadvisor.com> Відгуки за результатами здійснених подорожей
  - 11i. <http://dozor.kharkov.ua> Актуальні події м. Харків та області
  - 12i. <http://tourist.kharkov.ua> Туристичний форум Харківщини

- 13i. <http://www.tau.org.ua/index.htm> Туристська асоціація України
- 14i. [http://www.altu.com.ua/News/?_offset\[0\]=-1&type=about](http://www.altu.com.ua/News/?_offset[0]=-1&type=about) Асоціація лідерів туристичного бізнесу України
- 15i. <https://www.youtube.com/playlist?list=PL-fUeksuvglUCp7CpBy735LbxdTnwv5gB> – добірка відео за темою «Конформізм»
- 16i. https://www.youtube.com/playlist?list=PL-fUeksuvglWpFOQWv_Um_UAdE8gggrSA – добірка відео за темою «нон-конформізм»
- 17i. <https://www.youtube.com/playlist?list=PL-fUeksuvglXjEtWbba2oqjDU2pktNK-D> – добірка відео за темою «Лідерство»